

CC ZORGADVISEURS

Ontwikkelen. Samenwerken. Realiseren.

Capaciteitsbepaling in ziekenhuizen

September 2007

CC ZORGADVISEURS

Inleiding

Voorbeelden van variabiliteit

Cazper: Het instrument voor Klinische Capaciteitsbepaling

CC ZORGADVISEURS

Inleiding

Zorglogistieke mythen

- **Als de normbezetting niet wordt behaald, is er sprake van een beddenoverschot**
- **Als er teveel patiënten op andere afdelingen komen te liggen is er sprake van een beddentekort**
- **Er is één optimale bezettingsgraad**
- **Het opnamepatroon van electieve patiënten heeft een hoge mate van stabiliteit, aangezien deze wordt gepland.**

CC ZORGADVISEURS

Belang van een goede capaciteitsbepaling

- **Patiënten hebben de garantie dat zorg toegankelijk is en daadwerkelijk capaciteit beschikbaar is om tijdig de juiste zorg te krijgen**
- **Medisch specialisten heeft de garantie dat capaciteit beschikbaar is om kwalitatief goede zorg te bieden**
- **De organisatie heeft de garantie dat op een doelmatige wijze kwalitatief goede zorg wordt geboden**

CC ZORGADVISEURS

Toewijzing van capaciteiten op basis van gemiddelden (Wet van Little)

$$A \times B = C$$

Gemiddelde aantal opnames x gemiddelde ligduur = aantal bedden

Afgeleiden:

Gemiddelde aantal opnames x (gemiddelde ligduur - 1) = aantal bedden

Jaarproductie x gemiddelde ligduur = aantal bedden
Aantal dagen

Deze benadering leidt uitsluitend tot een nauwkeurige capaciteitsbepaling in situaties die stabiel zijn en waarin geen variabiliteit kennen!

CC ZORGADVISEURS

Voorbeeld

- Opname dagelijks 3 patiënten
- Ligduur 3 dagen

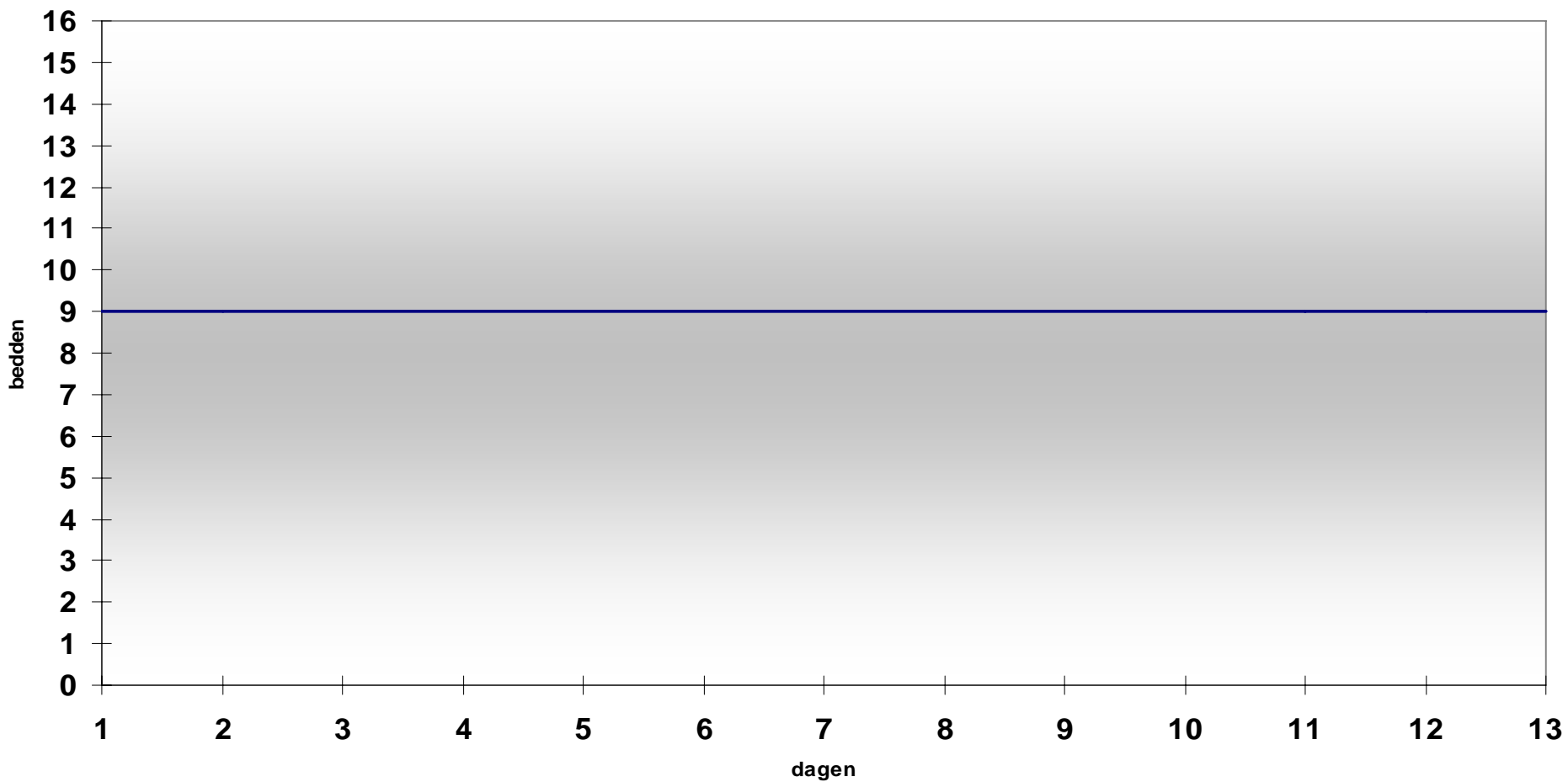
Vraag:

- Aantal benodigde bedden?
- Wat is de bezettingsgraad?
- Voor welk percentage patiënten geen bed beschikbaar?

CC ZORGADVISEURS

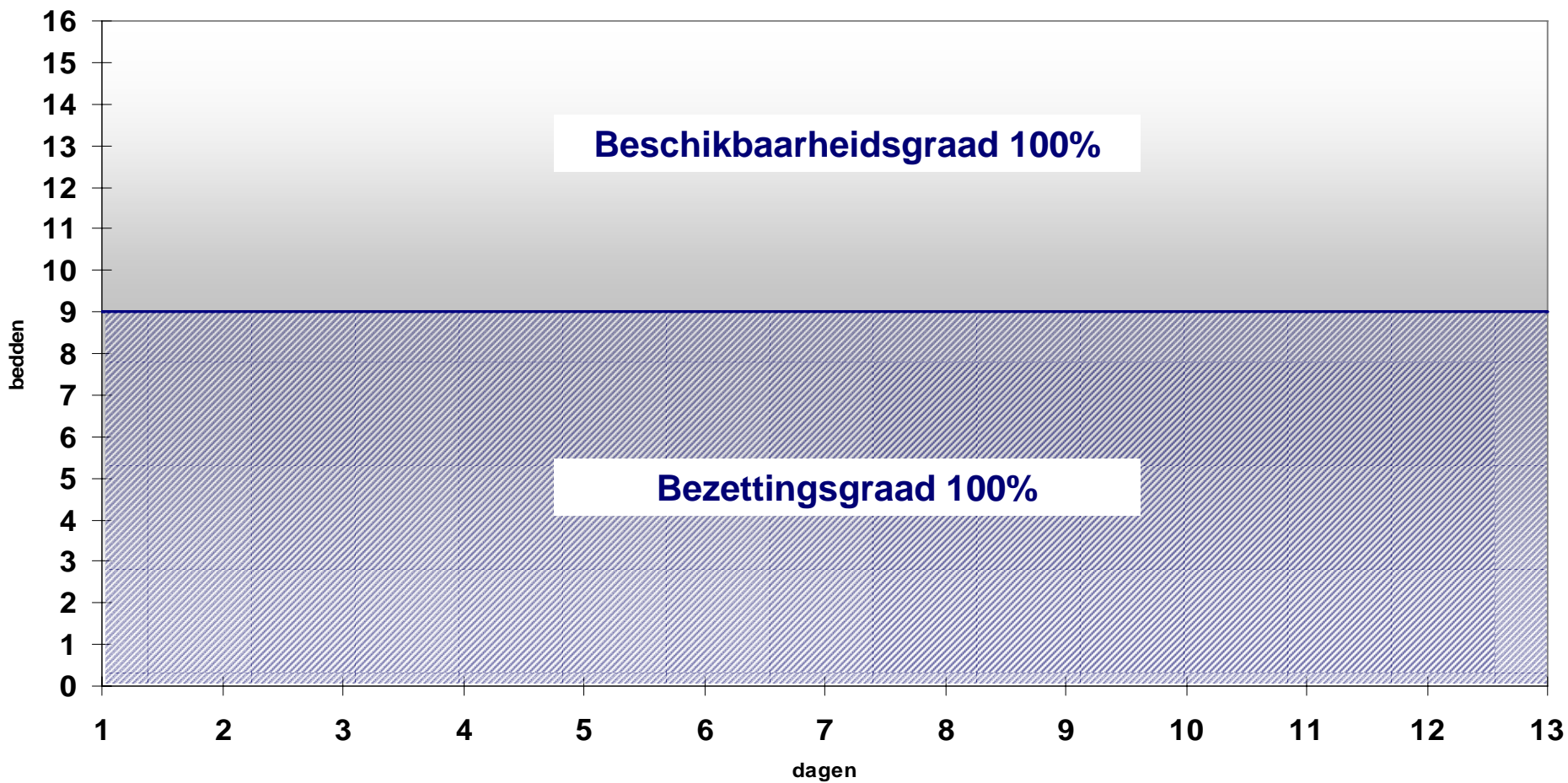
Illustratie

CC ZORGADVISEURS

Illustratie

CC ZORGADVISEURS

Oefening

- Opname dagelijks 3 patiënten **gemiddeld**
- Ligduur 3 dagen **gemiddeld**
- Voorwaarde op dag van ontslag geen nieuwe opname

Vraag:

- Aantal benodigde bedden
- Wat is de bezettingsgraad
- Voor welk percentage patiënten geen bed beschikbaar?

vrije Universiteit amsterdam

Erlang B calculator

input output

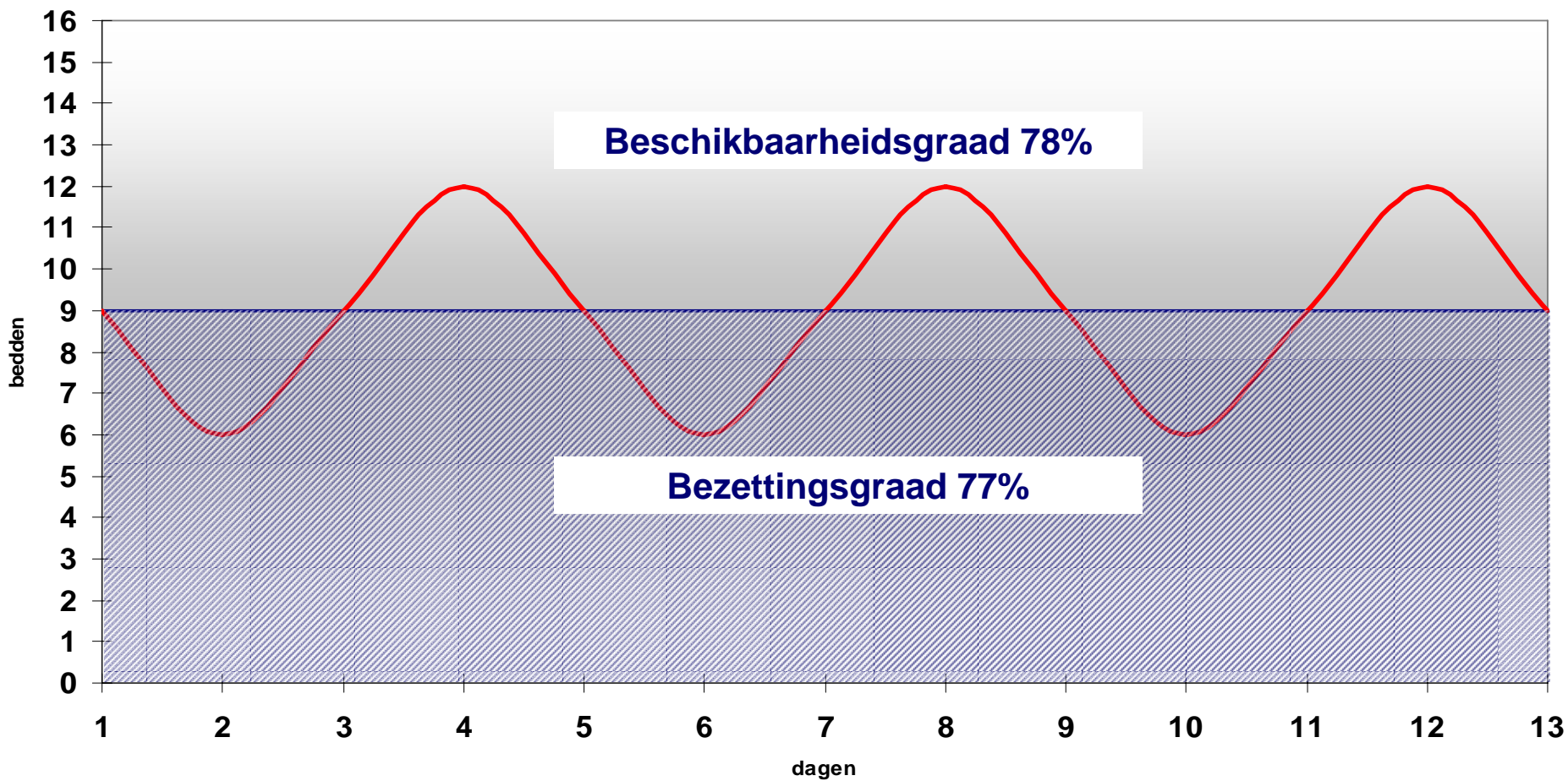
☒	☐	Expected number of arrivals	____	per day	v	i
☒	☐	Average service time	____	days	v	i
☒	☐	Number of servers	____			i
☐	☒	Blocked customers	____	%		i
☐	☒	Occupancy	____	%		i

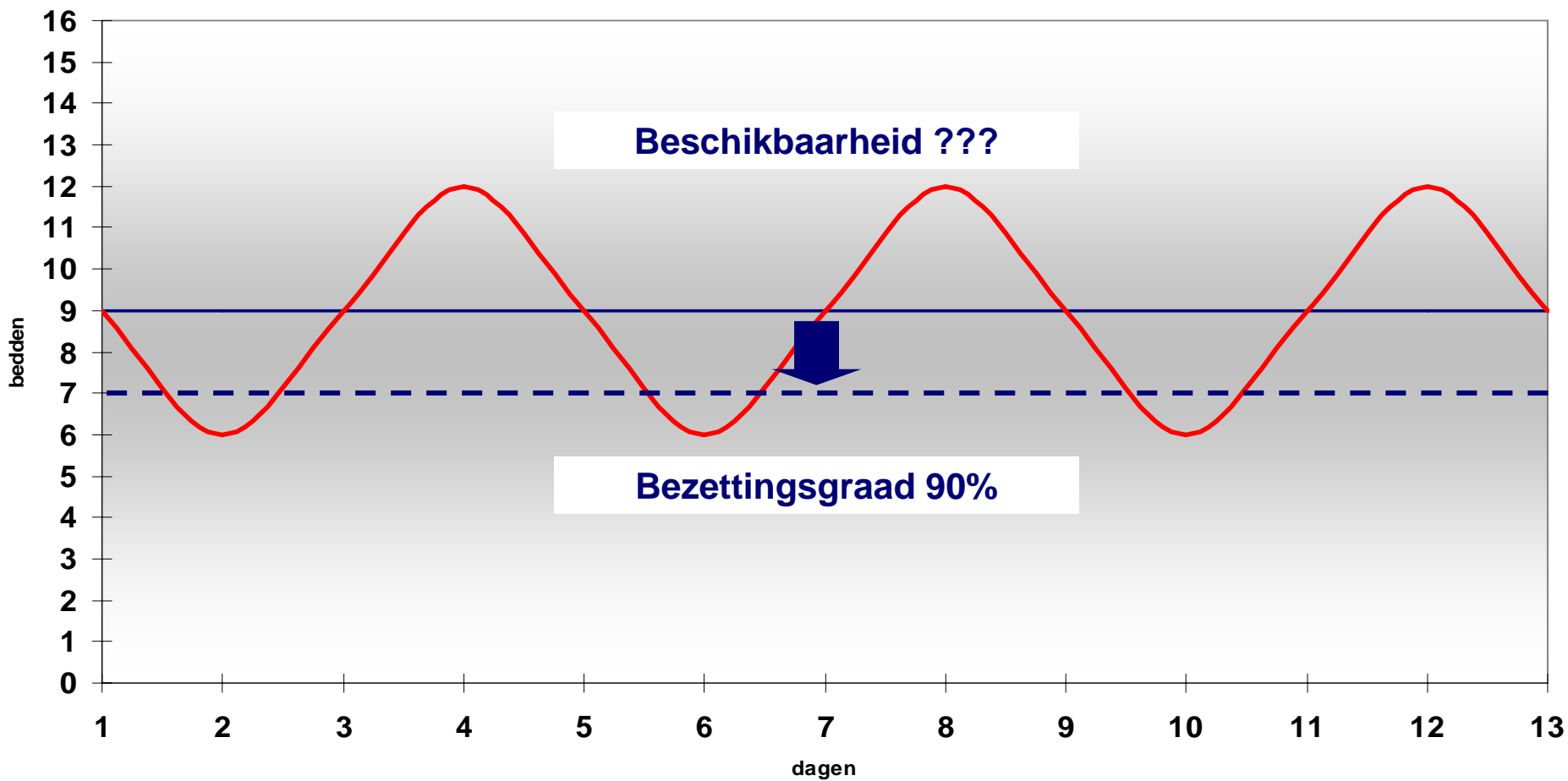
Calculate output

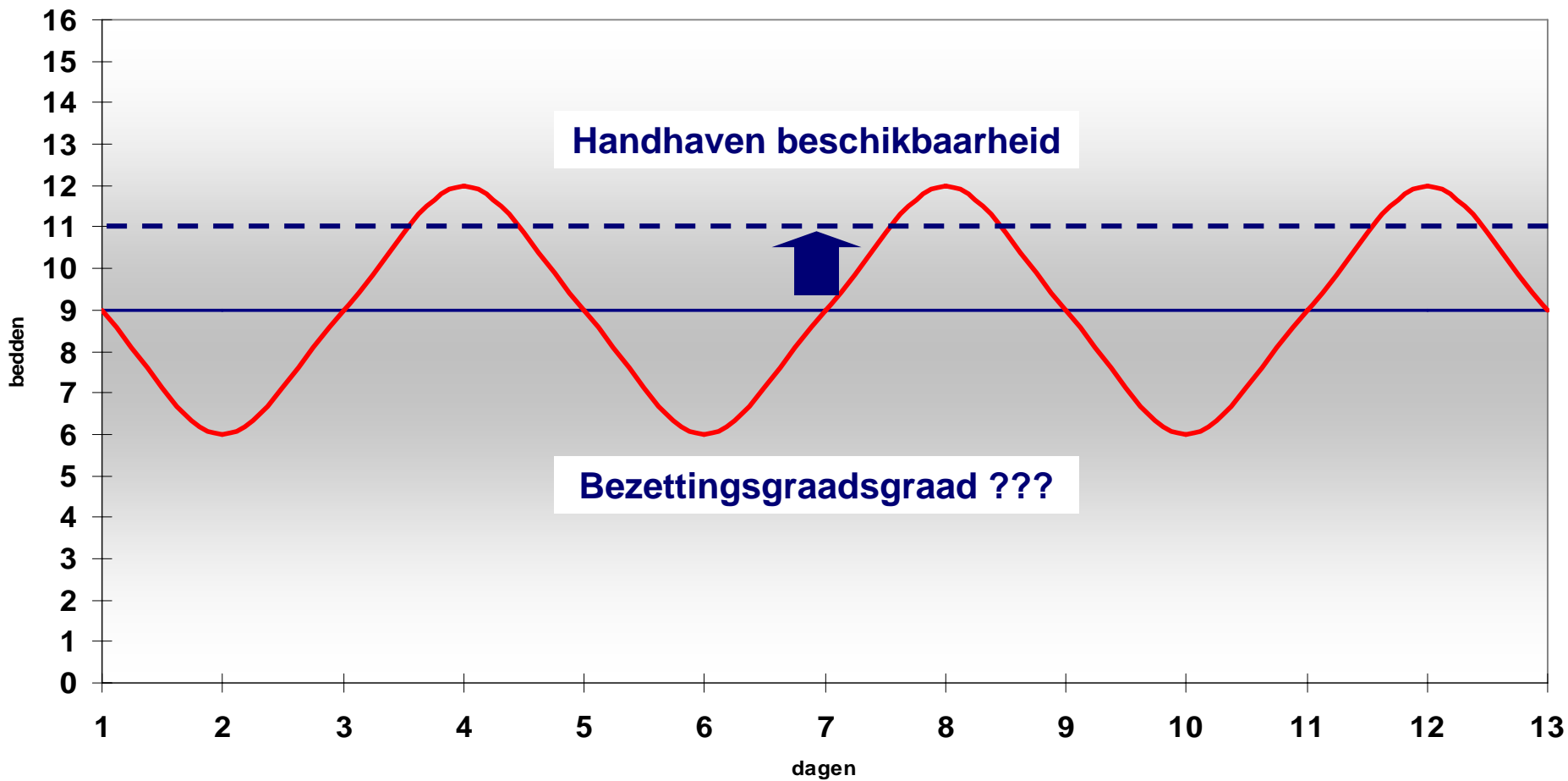

CC ZORGADVISEURS

Illustratie

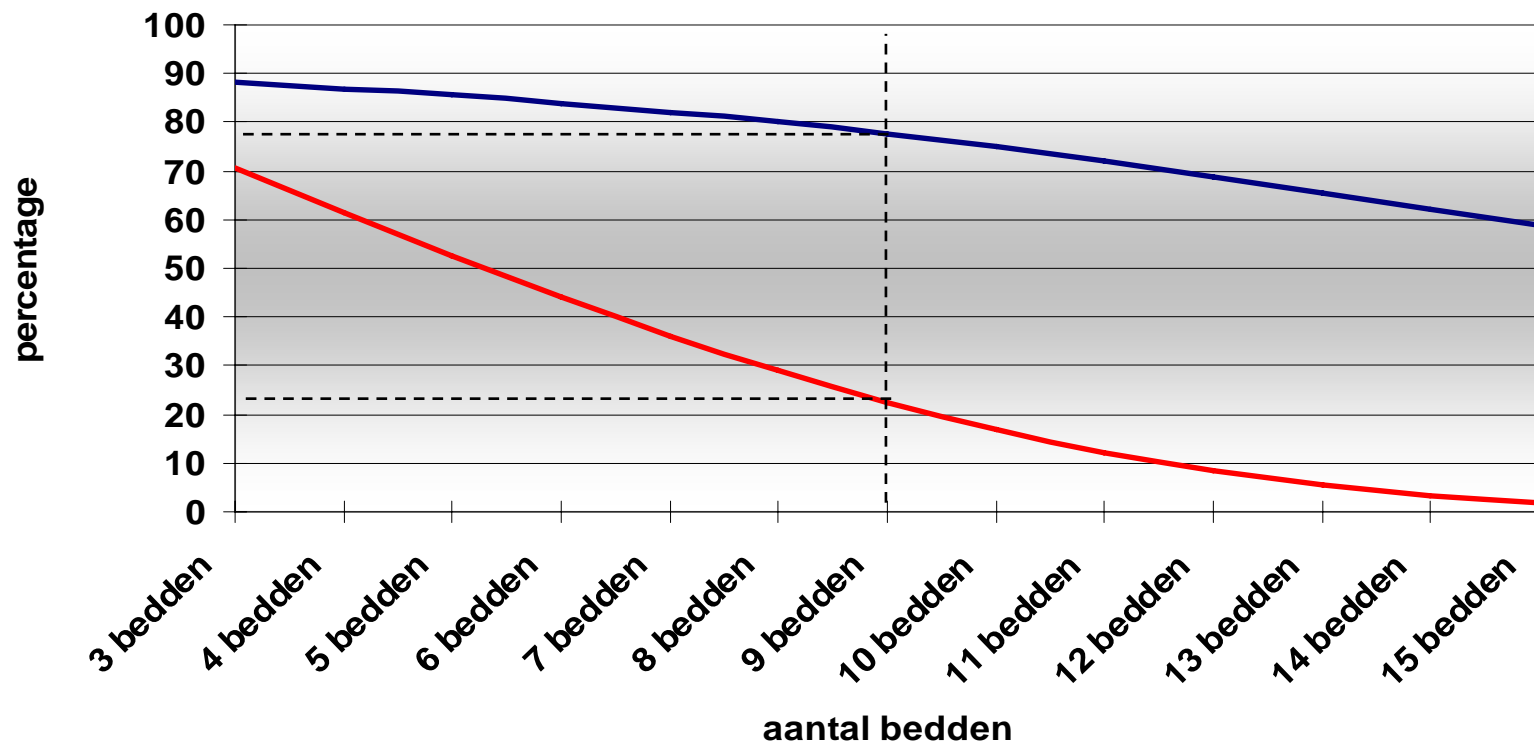

Beschikbaarheid en benutting

— Kans geen bed beschikbaar — Benuttingsgraad

CC ZORGADVISEURS

Variabiliteit

Strategieën

**Ad hoc
reageren**

**Buffers
creëren**

**Flexibiliteit
vergroten**

**Variabiliteit
reduceren**

CC ZORGADVISEURS

Natuurlijk

Acute opnames
Medische onzekerheid operatie
Medische onzekerheid herstel
Complicaties in gezondheidsstatus
Sluiting door bacterie (MRSA)
...

Strategie: accepteren/beheersen

Kunstmatig

OK-schema
Beschikbaarheid capaciteit
Afstemming capaciteit
Beschikbaarheid diagnostiek
Capaciteit 3e lijn
Afstemming en coördinatie
Visitepatroon
Ontslagsturing
Interne overplaatsingen
Ziekte/verlof personeel
...

Strategie: elimineren/reduceren

CC ZORGADVISEURS

Samenvattend

Variabiliteit, capaciteit, beschikbaarheid en doelmatigheid zijn nauw aan elkaar gerelateerd

Traditionele methoden voor capaciteitsbepaling houden:

- **geen rekening met effecten van variabiliteit**
- **leggen wel een relatie met de bezettingsgraad, niet met beschikbaarheid**
- **geen rekening met karakteristieken van patiëntengroepen**
- **Geen rekening met de afstemming van capaciteit binnen het zorgproces**

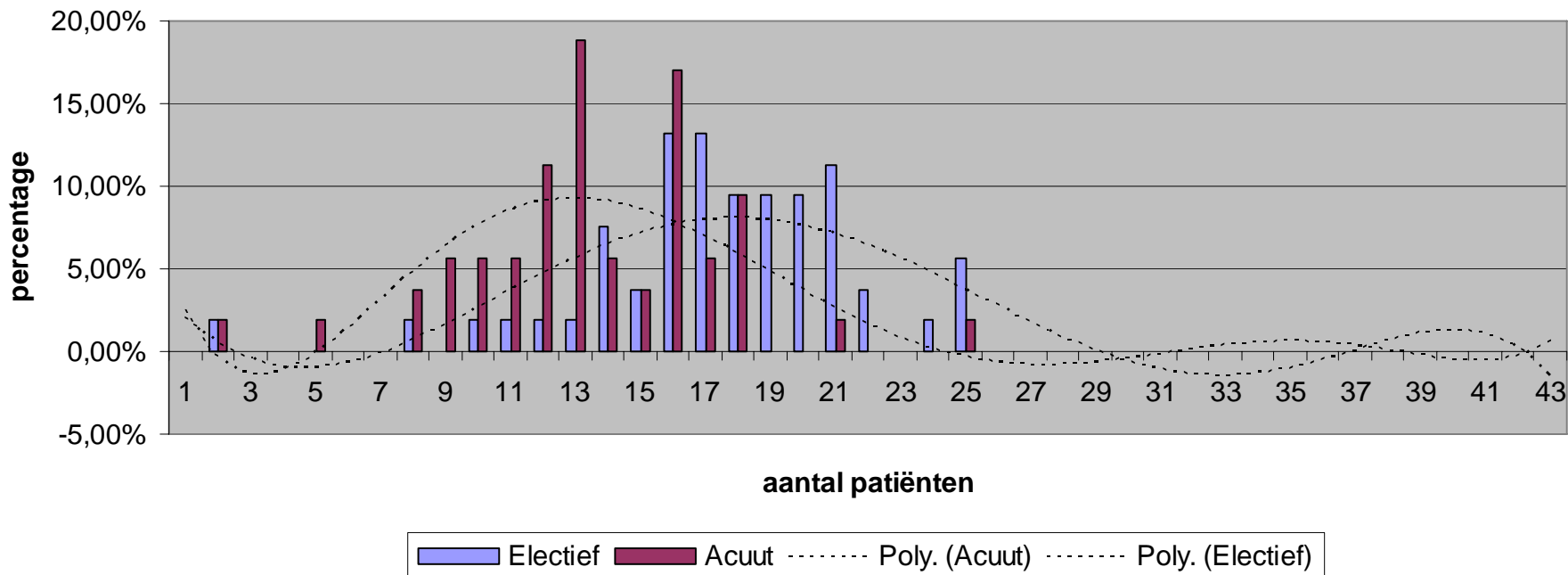
CC ZORGADVISEURS

Voorbeelden van variabiliteit in de praktijk

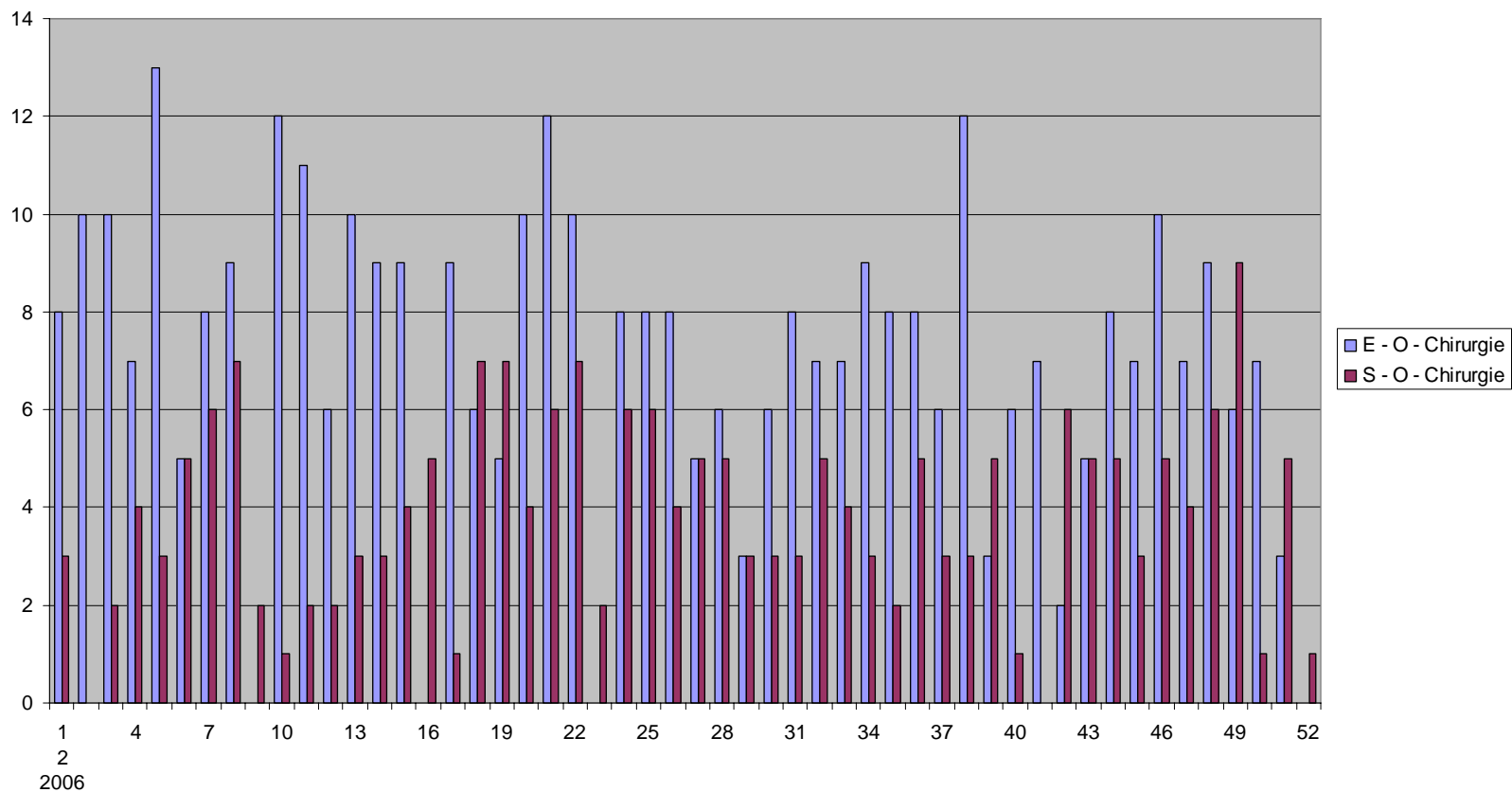

Histogram van opnames per dag

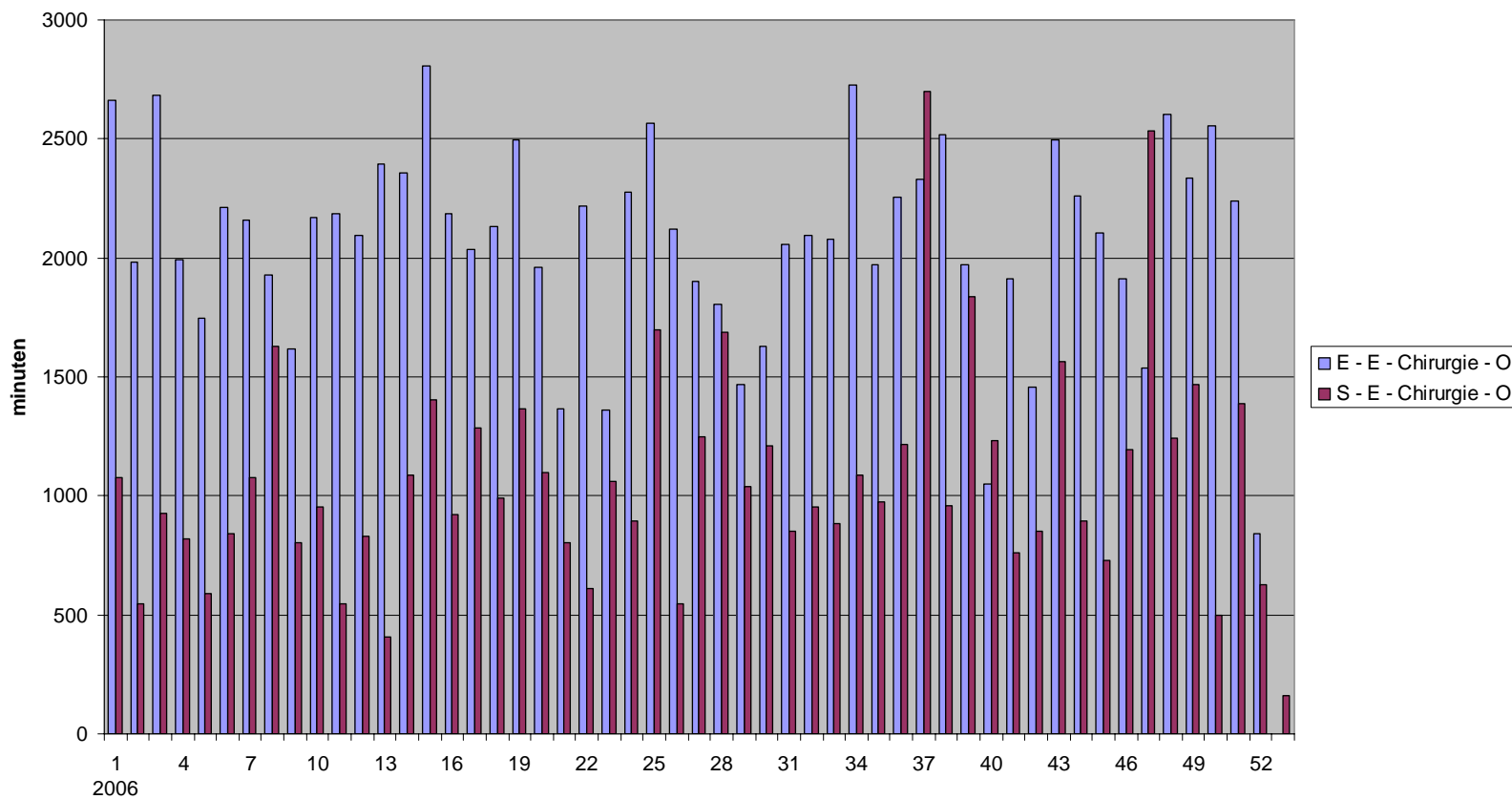

Aantal ingrepen op maandag voor chirurgie

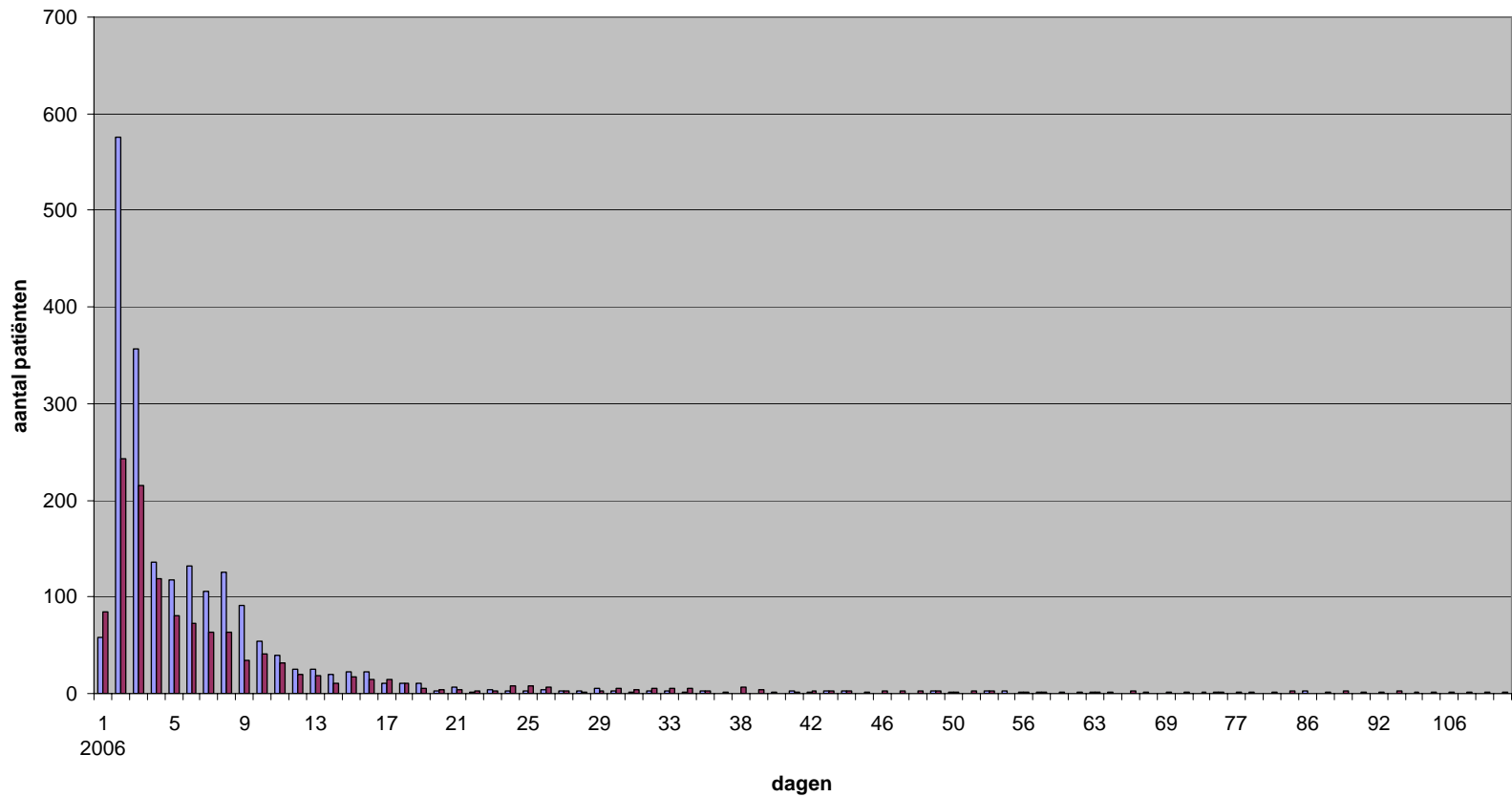

Totale operatieduur per week

Ligduur karakteristiek voor heel chirurgie

CC ZORGADVISEURS

Conclusie

Binnen elk ziekenhuis is sprake van een grote mate van klinische variabiliteit

Toepassen van $A \times B = C$ om de capaciteitsbehoefte te bepalen is niet verstandig

Wat leidt tot de beste capaciteitsbenutting en beschikbaarheid van OK en bedden (wat is effect van...?)

- Scheiden van electief en acuut
- Scheiden van korte ligduur en lange ligduur
- Scheiden van planbare diagnoses en minder planbare diagnoses
- Aanpassing in schaalgrootte
- Reduceren van variabiliteit

CC ZORGADVISEURS

Cazper

Instrument voor Capaciteitsbepaling Cazper

CC ZORGADVISEURS

Cazper

Cazper

Simulatie-instrument om de benodigde klinische capaciteit te bepalen rekening houdend met variabiliteit en ziekenhuis specifieke kenmerken

Model ontwikkeld i.s.w.m. TU Delft

Toegepast en gevalideerd bij 3 ziekenhuizen

Ontwikkeld in een object georiënteerde simulatie-omgeving Tomas

Ontwikkeling in een simulatie-omgeving waarbij de nadruk ligt op animatie kende teveel ontwerpbeperkingen en leidde niet tot validatie

CC ZORGADVISEURS

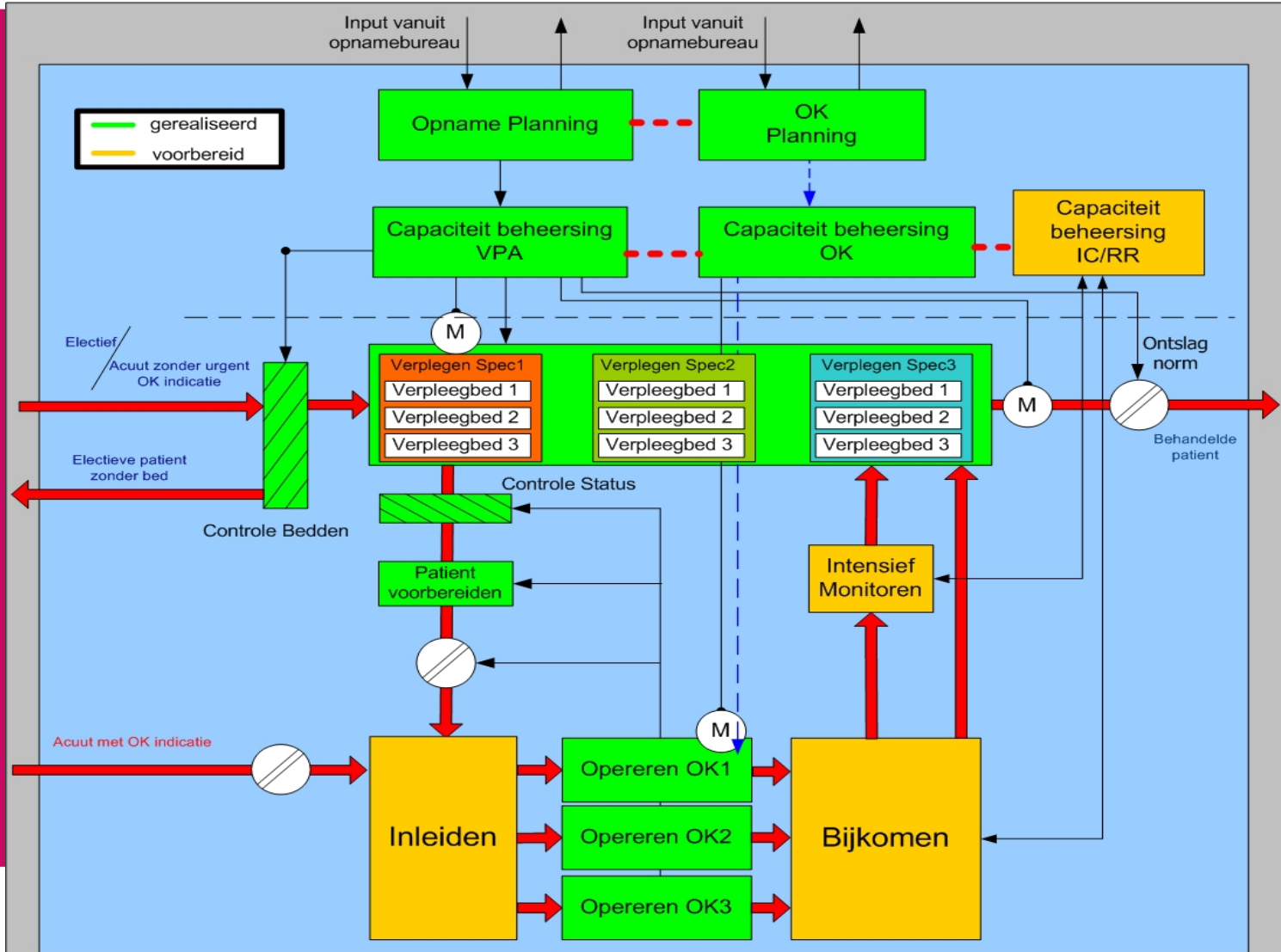
Cazper

Cazper

Bij ontwikkeling van model is rekening gehouden met beschikbaarheid van data binnen ziekenhuizen

De simulatie-omgeving biedt de mogelijkheid vrijwel elk denkbaar scenario te simuleren

Momenteel omvat model OK en klinische bedden verpleegafdelingen, binnenkort is een versie met IC beschikbaar

CC ZORGADVISEURS

Cazper

Demo van Cazper

CC ZORGADVISEURS

Tot slot

Het instrument stelt ziekenhuizen in staat objectief de capaciteitsbehoefte te bepalen en te optimaliseren

Vrijwel elk denkbaar scenario is te simuleren

CC ZORGADVISEURS

Tot slot

Voor vragen:

CCZorgadviseurs of direct contact opnemen met Erwin Tjan